

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 273/2011

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť I. Š., K., zastúpenej advokátkou JUDr. D. S., K., pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 94/2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2011 doručená sťažnosť I. Š., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. D. S., K., pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 94/2004.

2. Sťažovateľka v sťažnosti poukázala na skutočnosť, že o namietanom porušení jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 12 C 94/2004 rozhodol ústavný súd nálezom sp. zn. IV. ÚS 160/2010 tak, že vyslovil, že jej práva porušené neboli.

Sťažovateľka v sťažnosti poukazuje na argumentáciu, ktorú uviedla vo svojej predchádzajúcej sťažnosti z 8. marca 2010, a uvádza:

«... návrhom doručeným okresnému súdu dňa 17. 05. 2004 žalobca uplatnil proti nej (sťažovateľke, pozn.) právny nárok na zaplatenie 60.000.- Sk s 13%-ným úrokom z omeškania, počnúc od 14. 10. 2003, trovy súdneho konania a trovy právnych služieb. Žalobca v žalobe tvrdil, že dodatočne vyšla najavo vada nehnuteľnosti, ktorú od sťažovateľky kúpil za kúpnu cenu 180. 000.- Sk podľa kúpnej zmluvy uzavretej dňa 01. 07. 2003. ...

Súd sa v rozsudku č. k. 12 C/94/2004 zo 07. 02. 2006 s návrhom žalobcu v plnom rozsahu stotožnil a uplatnený nárok – zľavu z kúpnej ceny mu priznal na základe vlastnej úvahy, bez toho, aby riadne odôvodnil ako sa k tejto sume dopracoval. Za účelom riadneho zistenia stavu veci súd nevykonal žiadne, ani miestne šetrenia, napr. ohliadku na tvári miesta.

Z vykonaného dokazovania mal súd osvedčené, že vlastník vodohospodárskych zariadení uložených pod zemským povrchom – pozemkom žalobcu/ tieto skutočnosti katastrálnemu úradu neoznámil a ani sťažovateľku tým neoboznámil. Záznam o tom bol do katastra nehnuteľností zaznamenaný až v čase, kedy si žalobca /kupujúci/ vybavoval stavebné povolenie, zrejme na jeho návrh. Súd doručoval sťažovateľke súdne zásielky na jej dievčenské meno a na rôzne miesta Slovenskej a Českej republiky. Jej otec mal notárom overenú plnú moc na preberanie zásielok v mieste bydliska v Košiciach. Právny zástupca sťažovateľky opakovane, písomne vyzýval okresný súd, aby mu doručil rozsudok 12 C 94/2004 zo 07. 02. 2006. Dňa 11. 09. 2006 sťažovateľka doručila okresnému súdu

návrh na obnovu súdneho konania sp. zn. 12 C 94/2004 a 26. 02. 2009 februára 2009 ho súd uznesením č. k. 12 C 139/2006 zamietol.

Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 2 Co/16S/2009 z 24. septembra 2009 na odvolanie sťažovateľky uznesenie okresného súdu 12 C/139/2006-73 z 20. 2. 2009 ktorým návrh na obnovu súdneho konania zamietol – potvrdil. V odôvodnení potvrdzujúceho uznesenia uviedol: „... Je teda zrejmé, že rozsudok súdu prvého stupňa v konaní č. k. 12 C/94/2004 nebol doručený všetkým účastníkom, resp. nenastali účinky doručenia vo vzťahu k doručeniu rozsudku opatrovníčke žalovanej, preto uvedené rozhodnutie súdu prvé/to stupňa sa doposiaľ nestalo právoplatným. Keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci sp. zn. 12 C /94 /2004 ku dnešnému dňu nie je právoplatným, nebolo právoplatné, ani ku dňu podania návrhu na obnovu konania, nebola splnená základná podmienka pre podanie návrhu na obnovu konania a to právoplatné rozhodnutie vo veci samej, obnovy ktorého sa účastník chce domáhať.“

Na základe tohto uznesenia odvolacieho súdu sťažovateľka trvala na všetkých námietkach proti rozhodnutiu okresného súdu,, ktoré uviedla v návrhu na obnovu súdneho konania a následne opakovane podala proti rozsudku odvolanie, pretože súd jej naďalej, 04. 02. 2010 a aj 22. 02. 2010 opakovane doručil rozsudok 12 C/94/2004 opatrený doložkou právoplatnosti k 18. 5. 2006 a vykonateľnosti ku dňu 23. 05. 2006....

Krajský súd v Košiciach uznesením 2 Co/109/2010 z 03. 11. 2010 zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 12 C 94/2004 a vrátil mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie, je tým nesporne osvedčené, že právna vec sp. zn. 12 C 94/2004 do dnešných dní, ani po 7 rokoch, ktoré uplynú 17. mája, t. r. nie je skončená ani na prvom stupni. Súdne konanie, ktoré ústavný súd označil za konanie právne nezložené tak trvá viac ako 7 rokov. Právam sťažovateľky súd neposkytol riadnu ochranu, pretože nekonal bez zbytočných prieťahov, ani v primeranej lehote, a ani v súlade s procesnoprávnymi predpismi, čo zrejme nemožno pričítať správaniu sa sťažovateľky v súdnom procese.

Sťažovateľka má zato, že sú splnené právne predpoklady pre podanie ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy. Sťažnosť na zbytočné prieťahy súdneho konania podala predsedovi okresného súdu ešte k nálezu IV. ÚS 160/2010-30 a predložila aj všetky listinné dôkazy.»

3. Sťažovateľka ďalej uviedla, že jej právna neistota trvá siedmy rok a do dnešných dní jej záležitosť nie je rozhodnutá ani v prvom stupni. *„Vzhľadom na dĺžku súdnych konaní v praxi tunajších súdov možno očakávať, že právoplatné rozhodnuté v jej záležitosti nebude ani v najbližších 12-tich mesiacoch. Sťažovateľka je preto presvedčená o tom, že jej prislúcha finančné zadosťučinenie tak ako o tom v takýchto a podobných prípadoch rozhoduje Európsky súd pre ľudské práva. 7 rokov nie je štandardná lehota pre rozhodovanie vecí súdnou mocou a ten má práve zabezpečiť to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty. Podľa § 100 OSP len čo konanie začalo, postupuje v ňom súd aj bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sťažovateľkina právna neistota je významne znásobená aj exekučným konaním, ktoré proti nej žalobca zahájil.“*

4. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil:

„Okresný súd v Michalovciach v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C/94/2004 porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a na prejednanie veci v primeranej lehote, zaručené čl. 6 od. I Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľke I. Š. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000.- Eur, ktoré je Okresný súd v Michalovciach povinný vyplatiť v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd v Michalovciach je povinný vyplatiť I. Š. trovy právnych služieb v sume 261,82 € /2x 123,50 + 2x 7,41 rež. pauš./ do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. D. S., K.“

5. Podaním z 5. mája 2011 doručeným ústavnému súdu 9. mája 2011 označeným ako *„Doplnenie sťažnosti“* sťažovateľka vyjadrila svoj nesúhlas so spôsobom vedenia konania pred okresným súdom. Sťažovateľka namietala dôstojnosť konania pred okresným súdom v súvislosti s pojednávaním konaným 5. mája 2011, poukázala na *„nedôstojný a ponižujúci“* priebeh konania, vyjadrila nesúhlas so spôsobom zaznamenávania priebehu pojednávania do zápisnice a tiež s ukladaním pokút, ktoré boli na pojednávaní uložené sťažovateľke a jej právnej zástupkyňi. V závere podania právna zástupkyňa sťažovateľky uviedla, že podľa jej

názoru „súd porušil základné práva mojej mandantky, ktoré občanom tohto štátu zaručuje Ústava SR, najmä v ustanoveniach: čl. 46 ods. 1... čl. 47 ods. 3... čl. 48 ods. 2... Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv... Zastávam názor, že postupom súdu bolo závažne porušené aj moje právo na riadnu ochranu oprávnených záujmov mojej mandantky, t. j. na výkon môjho povolania.“

II.

1. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

2. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

3. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

4. Podľa § 24 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh nie je prípustný, ak sa týka vecí, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

5. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

6. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

8. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

III.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v období do 2. júla 2010

1. Sťažovateľka sťažnosťou adresovanou ústavnému súde namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 94/2004.

2. Ústavný súd vo veci namietaného porušenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 94/2004 rozhodol nálezom sp. zn. IV. ÚS 160/2010 z 20. mája 2010 tak, že vyslovil, že základné práva sťažovateľky neboli porušené. Ústavný súd vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 160/2010 nezistil porušenie základného práva sťažovateľky zo strany okresného súdu a konštatoval, že sťažovateľka „nepreberala zásielky doručované okresným súdom a z týchto dôvodov musel tento pristúpiť k zisťovaniu miesta pobytu sťažovateľky. Procesné úkony smerujúce k zisťovaniu trvalého pobytu sťažovateľky a ustanoveniu opatrovníka mali nesporne vplyv na celkovú dĺžku konania, ktorú však v žiadnom prípade nemožno pričítať na ťarchu okresného súdu.“ Predmetný nález nadobudol právoplatnosť 2. júla 2010.

3. S poukázaním na citované ustanovenie § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v období do 2. júla 2010 ako neprípustnú z dôvodu predchádzajúceho rozhodnutia ústavného súdu v tejto veci.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v období po 2. júli 2010

4. Spis okresného súdu sp. zn. 12 C 94/2004 sa od 19. apríla 2010 nachádzal na Krajskom súde v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) z dôvodu rozhodovania o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 12 C 94/2004 zo 7. februára 2006. Krajský súd o odvolaní sťažovateľky rozhodol uznesením sp. zn. 2 Co/109/2010 z 3. novembra 2010 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

5. Okresnému súdu bolo uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 Co/109/2010 doručené 17. decembra 2010. Obdobie, počas ktorého sa súdny spis nachádzal na krajskom súde

počas rozhodovania o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku prvostupňového súdu, nemožno pričítať namietanej nečinnosti okresného súdu.

6. Od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 160/2010 (2. júla 2010) do podania sťažnosti ústavnému súdu (31. január 2011) sa spis nachádzal na okresnom súde necelé dva mesiace. Dĺžka uvedeného obdobia v danom prípade vylučuje, aby ústavný súd kvalifikoval postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 94/2004 v období po 2. júli 2010 ako porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Podľa názoru ústavného súdu nemožno postup okresného súdu s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu a účel základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru považovať za porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

7. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

8. Ústavný súd uvádza, že pre posúdenie návrhu na začatie konania je rozhodujúce, ako sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca vymedzí predmet konania v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite. Tvrdenia, ktoré uplatňuje sťažovateľ mimo petitu sťažnosti, ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou považuje iba za súčasť argumentácie sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 324/09). V danom prípade sťažovateľka, zastúpená kvalifikovanou právnou zástupkyňou, namietala v petite sťažnosti porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 94/2004. Preto námietky sťažovateľky uvedené v doplnení sťažnosti doručenom ústavnému súdu 9. mája 2011 ústavný súd považoval len za súčasť jej argumentácie. Z uvedeného dôvodu sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval len vo vzťahu k petitom označenému namietanému porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že pokiaľ sťažovateľka namieta postup okresného súdu v konaní (porušovanie zásady dôstojnosti súdneho konania) a uloženie

pokút ako poriadkového opatrenia, má k dispozícii iný právny prostriedok, ktorý jej zákon (predovšetkým Občiansky súdny poriadok a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení) na ochranu jej základného práva účinne poskytuje. Ústavný súd preto dodáva, že vzhľadom na zásadu subsidiarity vyplývajúcu z ustanovenia čl. 127 ústavy by vo vzťahu k uvedenému bol tiež daný zákonný dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu.

9. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd dospel k záveru, že základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neboli postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 94/2004 porušené, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2011